

Poslouchej, co píšeš

David je student střední školy, má spousty zájmů, kamarády, poslouchá svůj styl hudby, různé podcasty. Ve škole mu to docela jde, ale všemu musí dát hodně času.

David totiž ztrácí zrak, teď už ví, že jednou neuvidí ani rozdíl mezi světlem a tmou. Už teď potřebuje pracovat s pomůckou, která mu zrak umí částečně kompenzovat: čtecí zařízení s hlasovým výstupem. Prostě notebook se speciálním programem, který se musí naučit ovládat pouze z klávesnice. Hlasová syntéza mu čte vše, co je na obrazovce, ale i v systému. Není jednoduché se naučit ovládat počítač bez myši, poslepu zvládnout dvojhmaty a trojhmaty na klávesnici. Ale jde to, už teď pracuje ve škole efektivně a rychle, zapisuje si učivo, zpracovává úkoly a seminární práce. Něco taky diktuje do mobilu a pak stáhne do počítače. Hledá si svůj způsob, jak zvládnout učivo, ale třeba i sociální síť.

Proto také před nástupem na střední školu s rodiči vyhledal službu sociální rehabilitace pro zrakově postižené TyfloCentra Hradec Králové. Lektor mu poradí i s výběrem vhodné pomůcky se speciálním softwarem, ale hlavně ho učí věci, které David potřebuje. Trochu ho honil čas, David totiž přišel až o prázdninách před nástupem do nové školy. Musel zvládnout spoustu práce, proto se s babičkou ubytoval nedaleko TyfloCentra v Hradci Králové a docházel za lektorem třikrát týdně na několikahodinový nácvik. Uf, byla to dřina pro všechny zúčastněné, ale vyplatilo se! Ve školním roce přijel i s učitelkou, aby se dohodli, jak nejlépe pracovat ve školním prostředí, jak mu zadávat úkoly, co umožnit během hodin a jak řešit třeba přístupy do školních systémů.

Někdy se nácvik řeší i na dálku, on-line. „Poslouchej, co píšeš! Nesnaž se to zblízka ukoukat“ nabádá zkušený lektor. Ví, že překonat dřívější návyky a zcela se polehnout na hlasový výstup je těžké. David však zvládá nové dovednosti rychle, sám zkouší své možnosti a po čase diskutuje s lektorem na odborné úrovni. Ještě pořád potřebuje jeho podporu, zvláště když ve škole dostane nové, obtížnější zadání, které ještě neřešil, třeba v matematice nebo tvorbu prezentace. Občas volá i někdo z učitelů, některé věci se dají řešit on-line. Když je dobrá vůle i ze strany školy, daří se integrace a student spoustu věcí zvládá samostatně.

Pan Jaromír žije na vesnici v Krkonoších. I po ztrátě zraku bydlí ve svém bytě, s pomocí příbuzných a občasných návštěv pečovatelky zvládá zůstat ve svém prostředí. Jen se bojí, že si nebude schopen zavolat pomoc nebo komunikovat s rodinou, už nevidí na mobil. Lektor za ním přijede, společně vyzkouší několik mobilů a vyberou ten nejvhodnější. Pomůže mu s žádostí o příspěvek na úřadu práce a po jeho vyřízení společně pracují na ovládnutí mobilu, který je důležitou kompenzační pomůckou. Zdaleka neslouží jen k volání a SMS, s jeho pomocí si může přečíst krátký text, rozeznávat barvy nebo peníze. Má prostě řadu funkcí, pan Jaromír některé využije, jiné ne, ale teď, když se naučil základní dotyková gesta na obrazovce a dokáže zavolat synovi, je sám na sebe hrdý!

TyfloCentrum Hradec Králové, o.p.s. poskytuje **službu sociální rehabilitace pro zrakově postižené**. Ta je od října 2022 do září 2025 podpořena z individuálního projektu Služby sociální prevence v Královéhradeckém kraji VII. Během roku služba pomůže cca 30 – 40 uživatelům v podobných případech.

Více informací: www.tyflocentrum-hk.cz , telefon 778 410 804, e-mail hradec.kralove@tyflocentrum-hk.cz .

Mgr. Dagmar Balcarová

ředitelka